

**ELEMENTE DE INTERCULTURALITATE ÎN OPERA LUI
JULES VERNE (*COPIII CĂPITANULUI GRANT, INSULA MISTERIOASĂ,
UN CĂPITAN DE 15 ANI*)**

Aliona DUBENCU, profesoară de limbă și literatură română

Liceul Teoretic „Olimp”, or. Chișinău

Rezumat. *Cadrul conceptual al curriculei la disciplinele Limba și literatura română și Literatura universală este orientat spre dezvoltarea culturii literar-artistice și a comunicării interculturale prin valorificarea unor opere reprezentative din patrimoniul literaturii universale. Textele lui Jules Verne au fost incluse în programul școlar pentru că permit realizarea educației pentru valori, educației pentru pace și toleranță, împotriva discriminării, educației pentru toți și fiecare etc.*

Abstract. *The conceptual framework of the curriculum in the disciplines Romanian Language and Literature and Universal Literature is oriented towards the development of literary-artistic culture and intercultural communication by capitalizing on representative works from the patrimony of universal literature. Jules Verne's texts have been included in the school curriculum because they allow for the realization of education for values, education for peace and tolerance, against, discrimination, education for all and everyone, etc.*

Cuvinte-cheie: *interculturalitate, discriminare, toleranță, tradiții, obiceiuri.*

Keywords: *interculturality, discrimination, tolerance, traditions, customus.*

Opera lui Jules Verne, scriitorul francez care s-a născut în orașul Nantes la 8 februarie în 1828, s-a bucurat de o reală popularitate în rândul cititorilor contemporani cu el, continuând să exercite interes intercultural asupra generațiilor ulterioare, atât pe plan intern cât și internațional, inclusiv în Republica Moldova și România. Acesta fiind unul din cei mai traduși scriitori din întreaga lume. Potrivit datelor luate din sursele electronice, opera sa a fost tradusă în peste 148 de limbi cu un total de 4702 traduceri [8]. Echilibrul dintre complexitatea conținutului și simplitatea scriiturii a asigurat succesul imediat al textelor lui Jules Verne, aceasta fascinând un public numeros și variat, de la tineri cititori de reviste literare, până la cititorii de „cotidiane franțuzești”, iar de aici la masa de cititori ai cărților răspândite în întreaga lume. Astfel educația interculturală deja era asigurată, împletită cu evenimente reale de răspândire a literaturii create de Jules Verne, dar și a evenimentelor globale de dezvoltare, invenție de cercetare și descoperire a aceluși timp. Valoarea culturală a unui popor european plin de aventură, mister, descoperire, civilizație, se deschideau larg cititorului prin lecturarea textelor scriitorului francez. Cele mai importante descoperiri tehnice din zilele noastre (submarinul, aeronavele, dirijabilul, electricitatea, video-telefonul, uriașele structuri urbane futuriste, cinematograful, fonograful, hidroavionul) au reprezentat previziuni consemnate în opera sa, o operă extraordinară, modernistă vizionară și de calitate interculturală a invențiilor, valorilor umane. Opera sa poate fi considerată drept o deschidere de drumuri spre o apreciere și acceptare a tuturor culturilor din lume și în diverse domenii de dezvoltare.

Se cuvine să menționăm că opera lui Jules Verne reflectă împrejurările biografice, literare și științifice ale epocii în care a fost scrisă, fiind rezultatul unui îndelungat și minuțios proces de documentare, dar și de frământări interioare. Cu speranță și hotărâre, scriitorul francez creionează experiențele personale transfigurând aspirațiile proprii în texte memorabile, lăsând moștenire cititorilor o operă complexă. Esența operei scriitorului francez o constituie romanele din seria *Voayges extraordinaires*. Cu siguranță puțini sunt dintre cei care știu că Jules Verne a cochetat mai întâi cu teatrul, plămăind comedii și operete ca mai apoi să scrie nuvele grupate în culegeri *Le Doctor Ox*, *Hier demain*, *Manuscrite nantais*, *San Carlos et autres recits*. S-a făcut cunoscut și ca poet, versurile compuse de acesta fiind adunate mai târziu în culegerea *Poesies inedites*, iar cântecele pe muzica apropiatului său colaborator Aristide Hignard, în *Rimes et Melodies*.

Toate aceste genuri și specii literare ca și lucrările de muzică, de artă plastică sau de tehnică, abordate de harnicul scriitor rămân însă materiale de studiu interesant pentru biografi, dar și pentru cercetările în știința interculturală având materiale vaste de cultură a civilizațiilor diferite și la nivele diferite de dezvoltare de la etape primare până la cele mai înalte sisteme de civilizație umană. Dacă am privi prin prisma unui istoric atunci putem remarca deschiderea vizionară a trecutului prezentului și a viitorului care acum este real. Cititorii lui Jules Verne oricum sunt pregătiți prin lucrările sale de a accepta trebuințele, cerințele, necesitățile și prejudecățile omenirii aflate la diverse trepte de evoluție umană. Astfel se creează un cerc în care omul (cititorul) de astăzi prin prisma operei lui J. Verne poate vedea întreg tabloul al culturii umanității în diverse locuri din lume și în diverse ipostaze de dezvoltare.

Jules Verne și-a petrecut copilăria la Nantes, oraș-port de pe malurile Loarei, activitățile ce se desfășurau în jurul casei părintești, poveștile mărinărești pe care le auzea sau descoperirea din corespondența membrilor familiei materne – marinari și exploratori, jocurile pe cheiurile Loarei, precum și informațiile dobândite prin lectura unor romane de călătorie de tipul celor semnate de Fenimore Cooper, toate acestea au stimulat imaginația dar și au creat o cultură bogată și multiplă în diverse sfere de activitate astfel creându-se o interculturalitate a personalității viitorului scriitor, constituind punct de plecare pentru romanele de aventură de mai târziu. Pe de altă parte, educația solidă de tip parizian, primită de la părinții săi a reprezentat o influență decisivă în conturarea personalității lui Jules Verne. De la mama sa moștenește imaginația, de la tatăl său cultivă gustul pentru literatură. Scriitorul afirma : „*tatăl meu era parizian prin gust și educație, devotat literaturii și cu toate că era prea modest pentru a face un efort spre a-și populariza opera, poate de aceea mi-am început eu cariera literară, scriind versuri*” [1]. Dar nimic nu ar avea rost și valoare culturală, educativă, literară, estetică dacă scriitorul nu ar fi fost fascinat de mare, aceasta constituind cea dintâi muză fertilă a viitorului scriitor. Foarte convingător J. Verne mărturisea : „*într-adevăr, pot să spun că sunt credincios mării și nu pot să-mi imaginez nimic mai ideal decât viața de marinar*” [1]. Astfel scriitorul promovează dragostea față de mare, acest spațiu natural al planetei în care se petrece viața și misterul a unei lumi acvatice ascunsă de ochii omului de rând. Tatăl scriitorului, Pierre Verne a

fost un pasionat de științe, de noile descoperiri, având un cabinet de fizică bine dotat. Astfel celor dornici de experiențe științifice le oferea adevărate lecții, călătorind în lumea științei prin explicații simple dar pline de conținut. În aceste împrejurări micul J. Verne creștea într-o lume a științei împletită cu literatura, i-au furnizat o educație culturală inepuizabilă de inspirație, conducându-l pe drumul către glorie.

Climatul cultural științific al căminului părintesc, plăsmuiesc din J. Verne un promotor al interculturalității, care acceptă și unește toate domeniile de activitate umană într-un tot întreg, fără a genera conflicte interne a personalității sale. Astfel acceptând diversificarea domeniilor de știință, descoperiri, invenții, concepții despre lume, coloritul popoarelor- tradițiilor, culturii, prejudecăților, faptelor în dependență de motive, trebuințe și necesități, scriitorul devine un model al umanității interculturale. „Începând seria „Călătoriilor extraordinare”, domnul Jules Verne a urmărit să înfățișeze cititorilor, sub forma romanului, diferite regiuni ale lumii. Africa, în „Cinci săptămâni în balon” și în aventurile a 3 ruși și 3 englezi, Asia Centrală în „Mihail Strogov”, America de sud și Australia în „Copiii căpitanului Grant”, lumea nouă și lumea veche în „Ocolul lumii în 80 de zile”, oceanele-lumea acvatică în „20 000 de leghe sub mări” , „Un căpitan de 15 ani”, merit să ne conducă în regiuni străine și abia de curând cercetate ale globului pământesc [3].

Unii cititori, pasionați de opera verniană, venerează creația acestuia, să fie opera lui J. Verne o divinație? Dacă prin pretinsa „divinație” înțelegem rolul sublimat al unui efort de durată de a se informa, de a cerceta arhive, de a consulta lucrări de specialitate, de a sta de vorbă cu călătorii și savanții. Ca mai apoi să scrie opere actuale și până astăzi. Putem remarca o cultură inedită a personalității marelui scriitor, depănând fir cu fir din diverse domenii a societății, tricotând până la final o operă de o cultură majoră în literatura universală, în educația interculturală dezvăluind procesul existenței a diverselor popoare (indigeni, băștinași, scoțieni, americani, englezi, francezi, ruși, australieni, africani) dar să nu uităm și de marile personalități cu un intelect remarcabil cum ar fi Căpitanul Nemo, inginerul Cyrus Smith. În „Istoria Marilor descoperiri ” Jules Verne scrie despre marile personalități: C. Columb, Marco Polo, Iban Battut, ș.a. dar toate acțiunile făcute în progresul civilizațiilor și de descoperiri provoacă persecuții crâncene a popoarelor băștinașe. Jules Verne este cel care în ciuda personalităților de talie mondială care pretind a avea imunitate de valoare, totuși dezvăluie lait-motivul nu numai a operei lui, dar și a realității, scriitorul nu trece cu vederea faptele care întunecă gloria marilor descoperi. Astfel în 1493 Columb începuse colonizarea, persecutându-i și supunându-i pe indigeni cu ajutorul cânilor de vânătoare apoi îi puse la munca forțată în mine fără remunerare. Nenumărate au fost atrocitățile săvârșite de oameni care se socoteau civilizații și țineau morțiș să convertească la creștinism popoarele poate mai puțin sălbatice. De altfel, întreaga lucrare este străbătută de spiritul de nepărtinire și probitate științifică. Unele urme de antipatie răzbat în textele autorului, el sublinia lipsa de patriotism duce la o defăimare și a altor popoare. Iar progresul este binevenit dacă ajunge pe mâini bune.

Putem menționa că personalitatea scriitorului Jules Verne, pentru literatura universală, dar și pentru educația-literar artistică în context intercultural este o explozie de talie înaltă, multidimensională demnă de urmat. Atitudinile, trebuințele și prejudecățile pe care le găsim în lucrările scriitorului, îndemnul, situațiile create de către personaje și de către evenimentele ce au loc la scară a națiunilor ne stârnesc psihologia emoțională, empatică de toleranță și de acceptare a oamenilor, popoarelor ieșite de sub șabloane, dogme, standarde, limite duce la educarea unei personalități cu un înalt grad de acceptare, armonizare, altruism, și empatie.

Copiii căpitanului Grant este un roman plin de aventuri, suspans, întâmplări de călătorie care ține în continuă încordare cititorul care evadează împreună cu eroii operei într-o viață plină de mișcare, schimbări, evenimente neașteptate și care îl fac pe cititor să trăiască umăr la umăr, sentimentele personajelor care pornesc într-o căutare riscantă pe urmele căpitanului Grant, pentru al readuce în familia acestuia. De fapt, căpitanul pare a fi un simbol al civilizației pierdute undeva în adâncul planetei, un experiment artificial provocat de însuși scriitorul J. Verne pentru a demonstra umanității că omul civilizat cu o înaltă cultură și tărie de caracter poate rezista provocărilor dure, și poate poseda mari abilități de supraviețuire și conformare primind și acceptând toate provocările diverselor culturi a civilizațiilor dezvoltate în roman. Romanul plămăiește în mintea scriitorului călătoria pe care însuși Jules Verne ar parcurge împreună cu echipajul și cu lordul Glenarven, luându-și înfățișarea și caracterul aventurier al geografului francez Jacques Paganel care apare pe neașteptate în roman ca fiind un pasager nepoftit care încurcă vasul spre India cu vasul Duncan. Astfel prin acest personaj această expediție de căutare a căpitanului se transformă într-o expediție întemeiată științific având la bord reprezentant din cercurile academice ale acelor timpuri.

Începutul romanului este unul intrigant, în care fu extras o scrisoare dintr-o sticlă găsită de marinarii care au vânat o balenă. În scrisoare se găsea informația despre cererea disperată de ajutor, de naufragiu, și despre coordonatele, care mai târziu vor avea un rol important în destinația expediției din roman. După ce nava căpitanului Grant naufragiase, lordul și lady Glenarvan din Scoția dau un anunț la ziar, reușind astfel să intre în legătură cu Mary și Robert, cei doi copii ai acestuia. Impresionați de starea copiilor, lordul și soția sa hotărăsc să se imbarce într-o expediție de salvare. Marea problemă este că pe hârtia mesajului coordonatele naufragiului fuseseră șterse parțial, astfel încât nu se cunoștea decât latitudinea (37 de grade); astfel, expediția ar trebui să facă înconjurul pământului de-a lungul celei de-a 37 paralele Sud. Mesajul mai conține câteva indicii sub forma unor cuvinte în trei limbi: engleză, franceză și germană. Textul este lacunar, chiar și după prelucrarea celor trei texte, cărora li se dau diverse interpretări pe parcursul cărții, în încercarea de a afla locul unde a naufragiat căpitanul Grant.

Romanul de aventură și călătorie apare în 3 volume pe 23 iunie în anul 1868 și deschide cititorilor din Europa, dar și de pretutindeni, lumea marinărească, viața insulară și sălbatică a triburilor ruptă de civilizație, dar paralel cu acestea romancierul ne arată și dezvoltarea oamenilor americani din estul sălbatic în care clar se poate vedea degradarea civilizațiilor cauzată de alcool, arme,

inegalități, care în comparație cu indienii americani care au legi supreme și sacre îmbogățesc cumva viața spirituală și zilnică a acestora. Aceasta ne demonstrează peripeția lui Paganel care le ajută indienilor să-și recupereze zeitatea de aur de la oamenii dubioși încurcați cu legea. Drept respect indienii îl înzestreză pe Paganel cu un tatuaj un „vulture” semnificând o zeitate importantă la indieni. Echipajul lordului Glenarvan și cei doi copii a lui Grant sunt personajele care suportă transformările sociale ce se petrec în lumea americană de sud ca mai apoi în Noua Zeelandă să simtă pericolul suprem al triburilor canibale.

Menționăm elemente de interculturalitate în descrierile romanului: acea lume pestrițată, autorul menționând toleranță față de toate popoarele lumii, îndeosebi de cele subjugate de către rasa albă care se crede mai superioară. Conținutul romanului îndeamnă cititorul la o acceptare a tuturor popoarelor, acceptarea și tolerarea a diverselor tradiții, obiceiuri a diverselor popoare băștinașe. Decorul se schimbă când eroii sunt prinși prizonieri de triburile presupuse că sunt canibali. Aceasta semnificând limita. Îi salvează „vulturul” lui Paganel și fenomenul natural de erupție al vulcanului de pe insulă. Drama emoțională a personajelor se desfășoară în spațiul creat de autor parcă intenționat, ce le dă eroilor posibilitatea de a se dezvolta și a se ridica deasupra orgoliului, fricii, influenței negative, demonstrând dualitățile: pozitivul și negativul, drepturile și obligațiile, adevăr și neadevăr. Provocările călătoriei au crescut personajele până la o echipă neînfricată care relatează aceleași atitudini și valori care apar și la începutul romanului: dragostea de oameni, empatia, ajutorul reciproc, ajutorul altruist, respectul față de generații, adevărul, sinceritatea, jertfa de sine. Acestea fiind împletite cultural și literar artistic aducând cititorilor educația interculturală de acceptare a sentimentelor, atitudinilor, identității, obiceiurilor, tradițiilor. Călătorii romanului pornesc pe tărâmurii necunoscute, fiind pentru popoarele băștinașe „străini” de origine europeană, având cu ei bagajul bunelor maniere, toleranței, respectului de sine și cu experiență de viață fructuoasă. Romanul ne demonstrează prin societățile descrise straturi ale interculturalității care sunt acceptate ori respinse de către civilizații. Totuși se lasă resimțită ideea că cel puternic deține puterea, însă câștigă cel ce tolerează schimbarea, acceptarea și voia întâmplării. Găsirea căpitanului este un adevărat noroc și o întâmplare prin care ferm se demonstrează că toate sunt la mila celui de sus. Omul nu este superior și cât de înțelept nu ar fi, oricum poate da greș (în cazul lui Paganel care încurcă mesajele și nava Duncan ia alt curs, dar care se face a fi și o greșală salvatoare). Finalul fericit, mai puțin pentru Ayrton care e un simbol al trădării, dar care vrea să se îndrepte acceptând condițiile de ispășire a imperfecțiunilor sale, rămâne pe insulă în locul lui Grant.

Insula misterioasă este un roman care reprezintă o continuare a cărților *Douăzeci de mii de leghe sub mări*. Opera a fost publicată pentru prima dată în foileton în *Magasin d'Éducation et de Récréation* între 1 ianuarie 1874 și 15 decembrie 1875, apoi în volum pe 22 noiembrie 1875.

În timpul unui război civil american, câțiva prizonieri de război nordiști reușesc să scape din capitala confederațiilor Richmond, pe atunci asediată de trupele generalului inamicilor. Inginerul Cyrus Smith, negrul Nab, ziaristul Gedeon Spilett, marinarul Pencroff și tânărul Herbert evadează cu

ajutorul unui balon în timpul unei furtuni. După o călătorie aeriană de cinci zile ei ajung pe o insulă necunoscută (imaginară) pe care o numesc Insula Lincoln în onoarea președintelui american.

În timpul aflării lor pe insula Lincoln se petrec întâmplări misterioase, o ființă a cărei identitate rămâne necunoscută ajutându-i la nevoie (începând cu salvarea lui Cyrus Smith după căderea sa din balon). Cei cinci naufragați reconstituie o mică societate umană construindu-și o casă în stâncă, practicând activități ancestrale precum agricultura și creșterea animalelor, dar și punând în practică cunoștințele științifice ale epocii (fabricarea nitroglicerinei, instalarea unui telegraf electric). În perioada în care locuiesc pe insulă, ei îl recuperează de pe insula Tabor pe Ayrton, personaj întâlnit de cititori în romanul marinăresc Copiii căpitanului Grant, fostul tâlhar Ayrton este complet transformat, devenind un om cinstit care îi va ajuta pe coloniști.

Romanul *Insula Misterioasă* este dovada unei societăți pașnice cu intenții de supraviețuire și dezvoltare. Ajunși pe insula vulcanică cei 5 naufragați se regăsesc datorită instinctului de luptă pentru existență, deși personajul central care este marele inginer Sayrus Smith este salvat de misteriosul căpitan Nemo. Acțiunile de dezvoltare și recuperare a unei veți civilizate și plină de invenții realizate de acești camarazi în frunte cu Sayrus care era și capul ideilor și invențiilor care au adus viața de pe insulă la o societate de manufactură modernă. Deși în unele situații marele Nemo participa și el la bunăstarea acestora, protejând și aprovizionându-i cu echipamente și ustensile necesare. Prefera să rămână necunoscut, și plin de mister, îi supraveghea și realiza observații dintr-o parte.

Evenimentele petrecută pe Insula Misterioasă este dovada umanității care supraviețuiește și în ciuda faptului de necunoscut, străin și nou. Reușesc să se stabilească ca civilizație și societate. Cultura superioară a inginerului este dovada și sursa de mișcare spre dezvoltare și supraviețuire, deci putem remarca faptul că cei din jurul său acceptă și se subordonează ideilor sale. Jules Verne ne demonstrează prin acest roman cum relațiile interculturale dau roade și că poate fi construită o societate care să tindă spre perfecțiune. Căpitanul Nemo este dovada superioară de evoluție a omului cult care permite, acceptă și susține dezvoltarea noului grup de oameni văzând că aceștia au un mare potențial, posedând calități pozitive benefice dezvoltării unei societăți culte. Toate se schimbă cu apariția unui vas de pirați care nu erau tocmai ostili. Lupta cu pirații este o dovadă de intoleranță către distrugere și inacceptare a negativismului și a degradării. Decisiv pentru pirați a fost demonstrarea armei necunoscute a căpitanului Nemo care dintr-o lovitură scufundă corabia piraților, redând libertate celor cinci prieteni. Dragostea față de invenții, toleranța, acceptarea, dăruirea de sine pentru formarea unei civilizații culte, dezvoltate și independente este mesajul autorului, chiar dacă aceasta nu a durat atât de mult (un an) autorul îndeamnă cititorii spre o meditație constructivă, că tot ce se face se face spre bine și în orice moment poți începe totul de la început având atitudini și valori pozitive și vizionare poți reuși și tinde spre performanțe. Tot ce e nou poate fi explorat, tot ce e necunoscut poate fi studiat, tot ce pare misterios poate fi descoperit e necesar doar să fie toleranță, valoare, empatie, atitudini pozitive, și interculturalitatea va domina ființa umană. Factorul de mediu vine doar să încununeze opera, care poate doar să schimbe decorul dar nicidecum conștiința umană.

Căpitan la cincisprezece ani este un roman de aventură scris de Jules Verne, apărut între 1 ianuarie și 15 decembrie 1878, în *Magasin d'éducation et de récréation*, iar apoi în format mare în același an. El tratează problema sclaviei, în primul rând cea a comerțului cu sclavi, îndeosebi cel practicat de alți africani. Tânărul orfan Dick Sand este mus (elev marinar) la bordul bricului-goeletei *Pilgrim*, comandată de căpitanul Hull. După un sezon slab de pescuit, baleniera pleacă din Noua Zeelandă pentru a reveni în America. În cursul călătoriei de întoarcere se petrec două evenimente cruciale. Primul îl constituie descoperirea unei epave, de la bordul căreia sunt recuperați cinci negri supraviețuitori, precum și câinele Dingo. Al doilea eveniment are ca punct de plecare incapacitatea căpitanului Hull de a rezista tentației de a vâna un cetaceu. Vânătoarea ia o turnură tragică: barca vânătorilor se scufundă, iar tânărul orfan rămâne singurul marinar la bord, alături de soția armatorului, Doamna Weldon, fiul ei, Jack, vărul ei, entomologul Bénédict, negrii salvați și bucătarul Negro.

Întreaga călătorie de întoarcere va constitui o ocazie pentru Dick Sand de a se dezvolta din punct de vedere moral și de a-și dovedi limitele fizice, să facă față unor situații deosebit de periculoase și să reziste amenințării constituite de perfidul Negro, enigmaticul bucătar de la bord. Acesta reușește la un moment dat să defecteze singura busolă de la bordul vasului, conducându-l nu spre Statele Unite, ci spre coastele Africii. Ajunși acolo, Negro se întâlnește cu un prieten de-al său, negustorul de sclavi Harris, cei doi punând la cale un plan pentru vânzarea negrilor ca sclavi. Inocenții naufragiați cred că se află pe coastele Americii de Sud, dar Bénédict constată tot mai multe nepotriviri între vietățile care ar trebui să se afle pe aceste meleaguri și cele pe care le întâlnește în realitate. În cele din urmă, misterul este revelat și, după ce trec printr-o serie de peripeții în care viața lor e pusă în pericol, supraviețuitorii reușesc să scape și să îi salveze pe negri de la soarta crudă a sclaviei. Ei ajung în sfârșit la San Francisco și acolo fac un toast în numele lui Dick Sand, „Căpitan la 15 ani”.

Defectarea busolei face imposibilă pentru Dick Sand stabilirea exactă a poziției navei. Astfel, deși suspectează că drumul parcurs pe ocean a fost mai lung decât era cazul, nu poate fi sigur de nimic, mai ales că o furtună i-a abătut de la calea pe care o urmau. În consecință, deși acostează pe coasta africană a Angolei, îl crede pe cuvânt pe Harris, care le spune că au ajuns în Bolivia americană, la marginea deșertului Atacama. În continuare, Jules Verne se folosește de această neînțelegere pentru a prezenta în paralel diferențele dintre cele două continente din punct de vedere al reliefului, al florei și al faunei.

Romanul este o demonstrare a caracterului neînfricat de luptător și de apărător al valorilor umane. Tânărul marinar devenit căpitan pe neașteptate își preia rolul cu multă seriozitate și tenacitate înfruntând orice discriminare din partea ochilor nemulțumiți ai bucătarului trădător Negro. Romanul tratează tematica sclaviei ca pe o crimă nejustificată a întregii umanități. Jules Verne încearcă prin acest roman să arate cititorilor câtă nelegiuire poate să facă un om perfid, plin de calități primare, inumane. Lupta simbolică a sclaviei dăinuie romanul ca un ecou în acea perioadă scrisă de Jules Verne pentru a pătrunde mințile, și a duce mesajul de dezrobire care se mai practica în acea perioadă în colțuri necunoscute ale lumii. Eroul Dick Sand care este plăsmuit cu cele mai bune calități umane,

care inspiră cititorii spre o conștientizare a faptelor și acțiunilor, prin prisma acceptării, toleranței tuturor popoarelor lumii. El luptă pentru egalitatea, entitatea tuturor și condamnă sclavia, distrugerea națiunilor, el însuși eliberează robii dăruindu-le libertatea și viața pe care toți o merită. Jules Verne prin acest roman condamnă sclavia, crima, trufia, mândria, discriminarea, genocidul și alte fapte infime. Arătându-le cititorului un căpitan adolescent care poate sta dârz la hotarele cinstei, valorilor umane, sociale, spirituale și a umanismului global. Deși la momentul actual nu se mai pune discuția sclaviei, dar există în zilele noastre așa zisele tehnici manipulative umane care duc la o depedare a oamenilor de propria personalitate, astfel cititorul erudit poate apela la exemplul adolescentului căpitan care nu se lasă pradă situației. Astfel maniera de a fi a căpitanului adolescent, propune modelul de protecție a personalității la atacuri manipulative psihologice și sociale. Educația interculturală a romanului duc la respectarea drepturilor general umane și la acceptarea tuturor popoarelor ca fiind egale și cu drepturi egale de a exista. Micul căpitan practic în roman este pionerul de distrugere a sistemului vechi de sclavie și a concepțiilor învechite și degradante. Având voință puternică el învinge sistemul și ajunge cu bine la locul destinat.

Creațiile lui Jules Verne sunt un punct de pornire pentru o cultură umană literar-artistică evocând calitățile cele pozitive umane și ne dezvăluie adevărul – lumea se schimbă, se modifică, odată cu descoperirile celebre, invențiile în știință, tehnică, geografie, fizică și alte domenii care cere omului o conștiință cât mai lucidă îmbogățită cu valori, competențe, trebuințe ce acceptă și dezvoltă profund cultura altora, promovând-o și dezvoltând-o. Interculturalitatea se face înțeleasă și bine împletită cu cerințele și trebuințele omului. Astfel vechile concepții și stereotipuri ale gândirii umane, sisteme primitive, în operele lui Verne treptat decad, lăsând locul noului și nobilei să prospere.

Bibliografie

1. Holban, I. Douăzeci de mii de pagini în căutarea lui Jules Verne. București: Gramar, 2000.
2. Verne, J. Copiii căpitanului Grant. Chișinău: Ed. Prut Internațional, 2004.
3. Verne, J. Istoria marilor descoperiri. București: Ed. Ion Creangă, 1994.
4. https://ro.wikipedia.org/wiki/Copiii_c%C4%83pitanului_Grant
5. https://ro.wikipedia.org/wiki/Insula_misterioas%C4%83
6. https://ro.wikipedia.org/wiki/C%C4%83pitan_la_cincisprezece_ani
7. <https://www.youtube.com/watch?v=tdzQpUcqzH8> insula misterioasă
8. https://ro.wikipedia.org/wiki/Jules_Verne